

Invariancia, transzparencia, analógia

Törkenczy Miklós

Jól ismert tény, hogy a magyarban az úgynevezett neutrális magánhangzók (í, i, é (e)) 'átlátszóak' az előlségi harmónia szempontjából (pl. kocsiban és nem (*kocsiben)). Ezt a jelenséget a hagyományos generatív elemzések vagy reprezentációs (úgy, hogy speciális (mögöttes) reprezentációt rendelnek a neutrális magánhangzókhoz) vagy procedurális (úgy, hogy speciálisan 'számolják' a neutrális magánhangzókat) elemzik. Ebben az előadásban azt szeretném megmutatni, hogy (i) az invariáns toldalékokban előforduló neutrális magánhangzók (pl. -ít, -ék) másképp viselkednek, mint az alternáló toldalékok előlképzett allomorfaiban lévő neutrális magánhangzók (-ség/(ság), -i/(ja)), mert az utóbbiak nem átlátszóak; és (b) ez nem jól/érdekesen/feltáróan magyarázható egy hagyományos generatív keretben, de annál inkább egy olyan megközelítésben, melyben az analógia az alapvető nyelvtani szervező elv.